

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/153/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6918208383
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6918208383.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, v právnej veci žalobkyne W. L., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom v D. T. XXX, právne zastúpenej Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom so sídlom v Lučenci, M. Rázusa 19 proti žalovaným 1/ Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR, Bratislava, Pribinova 2, IČO: 00 151 866 a 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 12C/49/2018-56 z 24. apríla 2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu v časti prvého výroku, ktorým bola žaloba vo vzťahu k žalovanému 1/ zamietnutá a v časti druhého výroku o trovách konania, ktorým bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania **p o t v r d z u j e**.
- II. Rozsudok okresného súdu v časti prvého výroku, ktorým bola žaloba vo vzťahu k žalovanému 2/ zamietnutá a v časti druhého výroku o trovách konania, ktorým bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť žalovanému 2/ náhradu trov konania **z r u š u j e** a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.
- III. Žalobkyňa **j e p o v i n n á** zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rimavská Sobota, ako súd prvej inštancie (ďalej ako „okresný súd“, resp. „súd prvej inštancie“, event. „prvoinštančný súd“), rozsudkom zo dňa 24. 04. 2019 žalobu zamietol (prvý výrok). O trovách prvoinštančného konania rozhodol tak, že žalobkyňa je povinná nahradiť žalovaným 1/ a 2/ trovy konania v plnom rozsahu do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o určení výšky trov konania (druhý výrok).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia prvoinštančný súd uviedol, že žalobkyňa sa domáhala uloženia povinnosti žalovaným zaplatiť jej sumu 30.000,- Eur titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného. Nárok odôvodnila ujmou, ktorú utrpela v dôsledku úmrtia manžela, spôsobeného vodičom Y. Y., ktorý bol uznaný za vinného zo spáchania prečinu usmernenia v konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 4T/114/2016. Skutku sa dopustil počas výkonu služby príslušníka Polície a v dôsledku predmetného konania vodiča prišla o svojho manžela, navždy stratila možnosť rozvíjať citové a rodinné väzby so svojím manželom, čím utrpela veľkú citovú ujmu.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa ustanovení § 19 ods. 2 Ústavy SR, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 15, § 100 ods. 1, § 101, § 106 ods. 1, 2, § 420 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 4 ods. 2

písm. a), § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 381/2001 Z. z.“, resp. „Zákon o povinnom zmluvnom poistení“), zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z. z.“) a konštatoval nedôvodnosť žaloby žalobkyne. Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 4T/114/2016 zo dňa 24. 11. 2016, právoplatným dňa 24. 11. 2016, o schválení dohody o vine a treste bol obvinený H. Y. uznaný za vinného za to, že dňa 19. 12. 2015 počas výkonu služby príslušníka Polície viedol služobné osobné motorové vozidlo v obci D. T. rýchlosťou vyššou ako bola povolená a primeraná, pričom pred rodinným domom č. XXX nesledoval situáciu v cestnej premávke, neprispôbil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam a nezareagoval včas na chodca G. L., ktorému bola po dopravnej nehode v krvi zistená koncentrácia alkoholu 1,85 g/kg, idúcemu cez vozovku mimo vyznačený priechod pre chodcov. Chodec G. L. v dôsledku ťažkých zranení dňa XX. XX. XXXX zomrel. Vodič Y. Y. bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 24 mesiacov, ktorý mu bol podmienene odložený so skúšobnou dobou v trvaní 36 mesiacov, tiež mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní 30 mesiacov a žalobkyňa ako poškodená bola s celým nárokom na náhradu škody odkázaná na civilný proces. Okresný súd sa vo vzťahu k žalovanému 1/ sa v prvom rade zaoberal otázkou pasívnej vecnej legitímácie. Poukázal na označenie žalovaného 1/ ako Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR, pričom vodič, ktorý spôsobil dopravnú nehodu bol príslušníkom Polície a dopustil sa jej počas výkonu služby. Slovenská republika ako aj Ministerstvo vnútra SR sú samostatnými subjektmi práva so spôsobilosťou mať práva a povinnosti. Režim ochrany osobnosti je postavený na princípe zodpovednosti pôvodcu zásahu za ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach, ako aj to, že nároky vyplývajúce z neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti sú pojmovo odlišné od nárokov na náhradu škody. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo osobnej povahy, pričom právo na náhradu škody je právo majetkovej povahy a v občianskoprávných vzťahoch za škodu zodpovedá ten, kto ju spôsobil. V prípade škody spôsobenej právnickou osobou ide o činnosť tých osôb, ktoré právnická osoba na túto činnosť použila (§ 420, § 11 a nasl. OZ). Z uvedenej zásady sú výnimky len v prípadoch uvedených v zákone (§ 422 a § 427 OZ) a tiež zo zák. č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého za škodu spôsobenú niektorým orgánom verejnej moci nezodpovedá tento orgán, ale za neho zodpovedá štát. Subjektom zodpovedným za škodu a pasívne vecne legitimovaným v konaní o náhradu škody je štát, to však neplatí v právnych vzťahoch ako bol prejednávaný prípad o ochranu osobnosti. Žalobkyňa v žalobe poukázala na § 420 ods. 2 OZ, avšak žalovaného 1/ neoznačila ako právnickú osobu v zmysle predmetného ustanovenia, ale označila ho ako štát, proti ktorému podala žalobu, pričom tento nebol pasívne vecne legitimovaný v spore a preto žalobu voči žalovanému 1/ zamietol. Ohľadne žalovaného 2/ prvoinštančný súd ustálil pasívnu vecnú legitímáciu a poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. 07. 2017, sp. zn. 6MCdo/1/2016. Žalovaný 2/ bol poisťovateľom predmetného motorového vozidla, ktorým bola nehoda spôsobená, preto je pasívne vecne legitimovaný v spore. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným 2/ prvoinštančný súd ustálil, že došlo k premlčaniu nároku žalobkyne a to uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť dňa 20. 12. 2015, ktorým dňom zomrel manžel žalobkyne, teda hneď po dopravnej nehode dňa 19. 12. 2015 zistila, že ju spôsobil príslušník PZ a mala vedomosť o všetkých skutočnostiach, pre ktoré mohla uplatniť svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy. Dvojročná subjektívna premlčacia doba uplynula dňa 20. 12. 2017, pričom žalobkyňa žalobu podala až dňa 20. 12. 2018, preto došlo k premlčaniu jej nároku podľa § 106 ods. 1 OZ. Z dôvodu premlčania nároku žalobkyne podľa § 100 ods. 1 a § 106 ods. 1 OZ žalobu voči žalovanému 2/ zamietol. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11. 10. 2016, ktorý konštatoval správnosť názorov súdov, ktorý zahrnuli nemajetkovú ujmu podľa ustanovení OZ o ochrane osobnosti pod pojem škoda podľa Zákona o povinnom zmluvnom poistení.

4. O trovách prvoinštančného konania rozhodol podľa zásady úspechu podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a plne úspešným žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobkyňi náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie a žiadala, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zmenil tak, že zaviazá žalovaných 1/ a 2/ k povinnosti zaplatiť jej sumu 30.000,- Eur a trovy konania, event. aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Nesúhlasila so záverom prvoinštančného súdu o premlčaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože sa premlčuje v trojročnej premlčacej dobe, čo je v súlade s ustálenou súdnou praxou, ako aj OZ.

Vzhľadom na podanie žaloby dňom 20. 12. 2018, ktorým došlo k začatiu sporu a keďže došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobkyne a k vzniku práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch úmrtím manžela dňom 20. 12. 2015, uvedeným dňom vzniklo jej právo prvýkrát ho uplatniť na súde, preto jej nárok nie je premlčaný. Poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/565/2009, sp. zn. 1Cdo/100/2009, sp. zn. 2Cdo/194/2011. V súvislosti s vyjadrením žalovaného 2/, ktorý predložil rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/106/2018, poukázala na iné rozhodnutie toho istého odvolacieho súdu sp. zn. 7Co/296/2018 zo dňa 13. 03. 2017, ktorý sa stotožnil s argumentáciou o premlčaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. S poukazom na § 15 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení, na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Za právne neudržateľné považovala, aby rovnaký nárok podliehal rôznemu režimu premlčania voči pôvodcovi zásahu a voči poisťovateľovi povinného zmluvného poistenia. Nesúhlasila ani s výrokom o jej povinnosti nahradiť žalovaným trovy konania, pretože prvoinštančný súd mal rozhodnúť podľa § 257 CSP vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorými súd jej vek a celkové okolnosti prípadu.

7. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne sa stotožnil s rozsudkom prvoinštančného súdu, ktorý považoval za vecne správny a navrhol, aby ho odvolací súd ako vecne správny potvrdil.

8. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na nárok žalobkyne, ktorý je voči žalovanému 1/ ako škodcovi a vo vzťahu k nemu ako poisťovateľovi uplatňovaný z iného právneho titulu. Navyše ich nemožno zaviazat' na solidárne plnenie, pretože u každého z nich je nárok uplatňovaný z iného právneho dôvodu. V spore majú postavenie samostatných spoločníkov a súdnym rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na plnenie celého dlhu poškodenému. Vzhľadom na povahovú rozdielnosť nároku vo vzťahu k nemu a k žalovanému 1/, on môže byť zaviazaný iba v rozsahu stanovenom zák. č. 381/2001 Z. z. a iba v lehote podľa § 106 OZ. Rozdielna dĺžka premlčacej doby nemá vplyv na ochranu práv žalobkyne, nie je na jej ujmu, pretože sa stále môže domáhať náhrady škody od prípadného škodcu. Zároveň poukázal aj na ním ďalšie námietky vznesené počas sporu vo vzťahu k výške uplatneného nároku, preto bez ďalšieho dokazovania je daná nemožnosť zmeny napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom, pretože žalobkyňa neosvedčila okrem iného ani výšku nároku.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ust. § 379, § 380 a § 381 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti prvého výroku, ktorým bola žaloba vo vzťahu k žalovanému 1/ zamietnutá a v časti druhého výroku o trovách konania, ktorým bola žalobkyňa uložená povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

10. Rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému 2/ v časti prvého výroku, ktorým bola žaloba vo vzťahu k žalovanému 2/ zamietnutá a v časti druhého výroku o trovách konania, ktorým bola žalobkyňa uložená povinnosť zaplatiť žalovanému 2/ náhradu trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu, odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie okresného súdu voči žalovanému 1/ je vecne správne, pretože prvoinštančný súd správne posúdil nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/. Odvolací súd (v súlade ust. § 387 ods. 2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje s jeho odôvodnením v uvedenej časti, v ktorej je dostatočne jasné, zrozumiteľné a logickým spôsobom sa vysporiadal so všetkými relevantnými i právnymi otázkami.

14. Odvolací súd dodáva, že v danom prípade išlo o spôsobenie dopravnej nehody pri výkone príslušníka Policajného zboru, pričom žalobkyňa neoznačila za žalovaného jeho zamestnávateľa, ktorého ani

neuviedla, ale označila Slovenskú republiku, ktorá zodpovedá za zák. č. 514/2003 Z. z., ktorý na prejednávajúcu vec nedopadá.

15. K zamietnutiu žaloby voči žalovanému 1/ pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie je nevyhnutné poukázať na to, že vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jedna zo strán sporu nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhá strana je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitimovaný). Nedostatok vecnej legitímácie (aktívnej alebo pasívnej) vedie vždy k zamietnutiu žaloby meritórnym rozhodnutím (rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Cdo 53/2001 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 49/2001, resp. rozhodnutia NS SR sp. zn. 1 Cdo 99/2012, 2 Cdo 283/2013, 3 Cdo 201/2007). Otázkou, kto je v tom-ktorom prípade aktívne a pasívne vecne legitimovaný, musí súd riešiť vždy medzi prvými. Pokiaľ súd nemá vyriešenú otázku, kto je z hľadiska hmotnoprávneho účastníkom právneho vzťahu, z ktorého sa vyvodzuje žalobou uplatnený nárok, nie je (ešte) opodstatnené riešenie ďalších otázok (v danom prípade nemajetková ujma voči žalovanému 1/). Je totiž logické, že spornosť v týchto otázkach, môže byť v konaní riešená len medzi subjektmi, ktorých sa táto spornosť týka.

16. Pokiaľ ide o rozhodnutie prvoinštančného súdu vo vzťahu k žalovanému 2/, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil premlčanie nároku žalobkyne a preto je jeho rozhodnutie v danom rozsahu, teda týkajúce sa žalovaného 2/, vecne nesprávne.

17. Žalobkyňa v odvolaní namietala nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie v súvislosti so vznesenou námietkou premlčania žalovaným 2/.

18. Odvolací súd uvádza, že právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/222/2009 zo dňa 26. februára 2010).

19. Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/4/2009).

20. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil námietku premlčania vznesenú žalovaným 2/.

21. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje (rozsudok NS SR z 27. novembra 2012, sp. zn. 2Cdo/194/2011 - ako judikát R 58/2014 publikovaný v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR). Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, nestačí na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom má za následok, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby uplynutím času neboli priznané žiadne právne účinky. Najvyšší súd SR ustálil aj to, že začiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 OZ viazaný na okamih kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo obmedziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo.

22. V prejednávanej veci bolo preukázané, že neoprávneným konaním vodiča bolo zasiahnuté do práva na život manžela žalobkyne, ale tiež do práva na jej súkromný a rodinný život, pretože zásah do práv žalobkyne nastal momentom smrti manžela a to dňom 20. 12. 2015. Podľa § 101 OZ je premlčacia doba trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, čiže dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Žalobkyňa preto mohla uplatniť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch prvýkrát dňa 21. 12. 2015 a od uvedeného dňa jej začala plynúť

všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila dňa 21. 12. 2018. Žalobu podala na súd dňa 20. 12. 2018, teda vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe.

23. Otázka, či sa premlčuje právo na náhradu nemajetkovej ujmy a kedy začína plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva, je v rozhodovacej praxi riešená (napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/278/2007, 5Cdo/265/2009, 1Cdo/100/2009, 8Cdo/24/2017, 8Cdop/119/2017 a rozhodnutie sp. zn. 2Cdo/194/2011- R 58/2014). V danom prípade i keď extenzívnym výkladom nemajetkovej ujmy ide o škodu, ktorú hradí aj poisťovateľ z titulu povinného zmluvného poistenia za škodcu, v danom prípade žalovaný 2/, nemožno aplikovať ustanovenia o premlčaní podľa § 106 OZ, ale je potrebné posúdiť premlčanie nároku iba podľa § 101 OZ, čo prvoinštančný súd neurobil a preto nesprávne vec právne posúdil, keď prihliadal na premlčaciu dobu podľa ustanovení § 106 ods. 1, 2 OZ.

24. V súvislosti s posúdením nemajetkovej ujmy v peniazoch odvolací súd dodáva, že predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany práva na ochranu osobnosti. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia (ospravedlnenie) ako rýdzo osobné právo, nestačí na zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom má za následok, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie, ktoré spôsobilo násilné prerušenie týchto väzieb stratou člena rodiny je neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Tragická strata spôsobená úmrtím nie je však nenahraditeľná. Inštitút peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy je preto potrebné vnímať len ako prostriedok slúžiaci k zmierneniu závažného dosahu protiprávneho konania, keďže finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Charakter spôsobenej ujmy však vyžaduje od škodcu spolupodieľať sa na uvedenej strate adekvátnym spôsobom. Znamená to zmierniť ujmu žalobcu v maximálnej možnej miere. Nemajetková ujma musí byť preto adekvátna zákonom požadovanému zmierneniu vznikutej ujmy. OZ neurčuje minimálnu ani maximálnu hranicu nemajetkovej ujmy. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Maximálna suma peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu. Súd vo svojom rozhodnutí musí uviesť dôvody, pre ktoré bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v konkrétnej výške. I keď výška nemateriálnej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, táto úvaha sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu mimo rámec akejkoľvek kontroly. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol neoprávnený zásah vyvolať. Nemožno presne zistiť skutočnú ujmu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami. A to predovšetkým závažnosťou vznikutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo.

25. Preto odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť, ako rozsudok súdu prvej inštancie v časti prvého výroku vo vzťahu k žalovanému 1/ vrátane závislého výroku o trovách konania (časť druhého výroku vo vzťahu k žalovanému 1/) ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, pretože prvoinštančný súd sa správne vysporiadal s nedostatkom pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/.

26. V súvislosti s posúdením správnosti rozsudku prvoinštančného súdu vo vzťahu k žalovanému 2/, odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť, ako rozsudok súdu prvej inštancie v časti prvého výroku vo vzťahu k žalovanému 2/, vrátane závislého výroku o trovách konania (časť druhého výroku vo vzťahu k žalovanému 2/) podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie v uvedenej časti (§ 387 CSP), ani na jeho zmenu (§ 388 CSP).

27. Úlohou prvoinštančného súdu bude vzhľadom na vyslovený právny záver odvolacieho súdu o nepremlčaní nároku žalobkyne, náležite posúdiť dôvodnosť výšky uplatňovaného nároku žalobkyne, ktorý je nárokom z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 11, § 13 OZ. Prihliadne preto na závažnosť ujmy vznikutej žalobkyňi, do akej miery došlo k narušeniu, resp. zásahu do jej práva na rodinný a súkromný život (aký status mala blízka osoba) a tiež na okolnosti, za ktorých k zásahu do práva došlo. Na určenie výšky nemajetkovej ujmy má do značnej miery vplyv aj finančná situácia zodpovednej osoby. V neposlednom rade treba prihliadnúť aj na to, či pozostalí (v danom prípade žalobkyňa) nebola „morálne uspokojená“ v podobe odsúdenia páchatel'a za trestný čin alebo verejného

ospravedlnenia. Preto výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí byť adekvátna zákonom požadovanému zmierneniu vzniknutej ujmy.

28. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

29. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležite zdôvodní tak, aby bolo konkrétne, jednoznačné a zrozumiteľné, teda preskúmateľné, čiže, aby spĺňalo zákonné kritériá uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP.

30. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania voči žalovanému 1/ vychádzal odvolací súd z ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí“. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní voči žalovanému 1/ aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu), vyplývajúcu z ust. § 255 ods. 1 CSP, a keďže v odvolacom konaní bol žalovaný 1/ plne úspešný, podľa uvedených ustanovení mu vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. V novom rozhodnutí voči žalovanému 2/ rozhodne prvoinštančný súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania voči žalovanému 2/ (§ 396 ods. 3).

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).